

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	1TdoV/11/2017
Identifikačné číslo spisu:	9515100059
Dátum vydania rozhodnutia:	12.12.2018
Meno a priezvisko:	JUDr. Libor Duľa
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2018:9515100059.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Libora Duľu a sudcov JUDr. Štefana Michálíka, JUDr. Petra Paludu, JUDr. Aleny Šiškovéj a JUDr. Pavla Farkaša v trestnej veci obvineného Mgr. V. I. pre obzvlášť závažný zločin úkladnej vraždy v štádiu pokusu podľa § 14 ods. 1 k § 144 ods. 1, ods. 2 písm. d) Tr. zák. s poukazom na § 139 ods. 1 písm. e) Tr. zák. na neverejnom zasadnutí konanom 12. decembra 2018 v Bratislave o dovolaní obvineného proti uzneseniu Najvyššieho súdu Slovenskej republiky zo 14. januára 2016, sp. zn. 5 To 13/2015, v spojení s rozsudkom Špecializovaného trestného súdu v Pezinku, pracovisko Banská Bystrica z 18. júna 2015, sp. zn. BB-3T 11/2015, takto

rozhodol:

Podľa § 382 písm. c) Tr. por. dovolanie obvineného Mgr. V. I. sa o d m i e t a.

Odôvodnenie

Špecializovaný trestný súd v Pezinku, pracovisko Banská Bystrica (ďalej len „ŠTS“) rozsudkom z 18. júna 2015, sp. zn. BB-3T 11/2015, uznal obvineného Mgr. V. I. za vinného z obzvlášť závažného zločinu úkladnej vraždy v štádiu pokusu podľa § 14 ods. 1 k § 144 ods. 1, ods. 2 písm. d) Tr. zák. s poukazom na § 139 ods. 1 písm. e) Tr. zák., a to na tom skutkovom základe, že

dňa 15. júna 2014 v čase približne o 04.50 hod. v G. na Y. ulici X v úmysle usmrtiť poškodeného Ing. S. O., nar. XX. Q. XXXX, po tom ako poškodený s osobným motorovým vozidlom zn. AUDI Q5, šedá metalíza, EČ: G., vyšiel z podzemných garáží pod domom na Y. ulici X, kde býva, zo zákruty na cestu vedúcej na K. ulicu spredu podišiel k idúcemu predmetnému motorovému vozidlu, v ktorom poškodený sedel, zboku zo strany vodiča spolu štyrikrát bližšie neidentifikovanou krátkou palnou zbraňou kalibru 7,65 mm smerom na miesto vodiča vystrelil, pričom poškodenému spôsobil strelné poranenia, a to jedenkrát zástrel v oblasti horného okraja ľavej lopatky so vznikom triestivej zlomeniny ľavej lopatky a prienikom projektilu tesne v úrovni prítitnej chrupavky a jedenkrát priestrel krku vľavo v úrovni kývača hlavy, načo poškodený aj napriek zraneniam pokračoval v jazde až na parkovisko na N. ulici v G. napravo od reštaurácie X., kde s vozidlom zastavil, pričom obžalovaný poškodenému Ing. S. O. spôsobil ujmu na zdraví s celkovou dobou liečby v dĺžke trvania 4 mesiace, strelami poškodil osobné motorové vozidlo zn. AUDI Q5, šedá metalíza, EČ: G. a následne z miesta činu unikol.

Za to bol obvinenému Mgr. V. I. uložený podľa § 144 ods. 2 Tr. zák. s použitím § 34 ods. 5 písm. c), § 38 ods. 2, 3 a 8, § 36 písm. j) Tr. zák. trest odňatia slobody v trvaní 25 rokov so zaradením podľa § 48 ods. 3 písm. b) Tr. zák. do ústavu na výkon trestu s maximálnym stupňom strázenia. Podľa § 76 ods. 1, § 78 ods. 1 Tr. zák. bol obvinenému zároveň uložený i ochranný dohľad v trvaní 3 rokov.

Podľa § 287 ods. 1 Tr. por. napokon ŠTS obvineného zaviazal k náhrade škody poškodenej strane - Všeobecnej zdravotnej poisťovni, a.s., Mamateyova 17, 850 05 Bratislava, vo výške 3.103,23 eur.

Proti vyššie citovanému prvostupňovému rozsudku podal obvinený odvolanie, ktoré Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) na verejnom zasadnutí konanom 14. januára 2016, uznesením, sp. zn. 5 To 13/2015, podľa § 319 Tr. por. ako nedôvodné zamietol.

Dňa 23. mája 2017 bolo prvostupňovému súdu doručené dovolanie obvineného Mgr. V. I., podané prostredníctvom ním zvoleného obhajcu Mgr. Mareka Paru a neskôr (konkrétne dňa 26. júla 2017) i jeho doplnenie, spísané obvineným na účely dovolacieho konania novozvolenej obhajkyne JUDr. Ildikó Osvaldovej. Dovolanie obvineného smeruje proti naposledy označenému uzneseniu odvolacieho súdu v spojení s rozsudkom ŠTS z 18. júna 2015, sp. zn. BB-3T 11/2015, ako aj konaniu im predchádzajúcemu, pričom ako dovolacie dôvody boli označené dôvody uvedené v § 371 ods. 1 písm. a), c), g) a i) Tr. por.

Ak ide o dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. a) Tr. por. („vo veci rozhodol nepríslušný súd“), tento odôvodnil obvinený konkrétne tým, že ŠTS mal na neho podanú obžalobu pre obzvlášť závažný zločin úkladnej vraždy v štádiu pokusu podľa § 14 ods. 1 k § 144 ods. 1, ods. 2 písm. d) Tr. zák. s poukazom na § 139 ods. 1 písm. e) Tr. zák. v zmysle § 243 ods. 2 Tr. por. predbežne prejednať a následne vzhľadom na procesné pochybenia, ako i nedostatočné skutkové zistenia na danú právnu kvalifikáciu - žalovaný skutok pre nedostatok špecifikácie pohnútky nevykazoval znaky obzvlášť závažného zločinu úkladnej vraždy, ale „len“ zločinu vraždy - vec buď postúpiť na prejednanie vecne a miestne príslušnému súdu podľa § 16 ods. 1 Tr. por., resp. ju vrátiť späť do prípravného konania.

K dôvodu dovolania podľa § 371 ods. 1 písm. c) Tr. por. („zásadným spôsobom bolo porušené právo na obhajobu“) potom obvinený v prvom rade poukázal na nález Ústavného súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“), sp. zn. I. ÚS 243/07, z ktorého o. i. vyplýva, že všeobecný súd by nemal byť vo svojej argumentácii obsiahnutej v odôvodnení nekoherentný (t. j. jeho rozhodnutie musí byť konzistentné a jeho argumenty musia podporiť príslušný záver), že tento tiež súčasne musí dbať na celkovú presvedčivosť rozhodnutia, pričom ak sú právne závery všeobecného súdu v extrémnom nesúlade s vykonanými skutkovými zisteniami alebo z nich v žiadnej možnej interpretácii súdneho rozhodnutia nevyplývajú, treba také rozhodnutie považovať za rozporné s čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“), ako aj čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“). V tomto kontexte ďalej zdôraznil, že v jeho prípade prokurátor v konaní pred súdom prvého stupňa predložil len jediný priamy dôkaz, a to v podobe výsluchu svedka - poškodeného Ing. S. O., pričom má za to, že tak súd prvého stupňa, ako aj odvolací súd, ktorý nekriticky prijal jeho hodnotiace závery, porušili právo na spravodlivý proces (zahŕňajúce právo na obhajobu), keď v rozpore s prijateľnou logikou hodnotili výpoveď svedka S. S. (príslušník Policajného zboru, ktorý bol bezprostredne po skutku ako prvý pri poškodenom) a vôbec sa nezaoberali jej rozporom s výpoveďou uvedeného poškodeného. Následne obvinený upozornil na jednotlivé rozporné pasáže z výpovedí oboch skôr menovaných, keď k tomu zároveň poznamenal, že ani jeden z konajúcich súdov sa nezaoberal skutočnosťou, že poškodený Ing. S. O. nevedel uviesť jedinú relevantnú okolnosť, ktorá mu bránila takmer 3 mesiace od spáchania skutku uviesť totožnosť páchatela. Napriek tomu, že danú argumentáciu použil v odvolacom konaní ako základ svojej obhajoby, najvyšší súd na ňu v rámci odôvodnenia svojho rozhodnutia vôbec nereagoval. V doplnení dovolania obvinený v súvislosti s vierohodnosťou poškodeného navyše uviedol, že tento ho už v minulosti v dvoch prípadoch nepravdivo obvinil zo spáchania trestného činu a hoci aj ide o udalosti staršieho dáta, tieto podľa jeho názoru poukazujú na povahu poškodeného.

Porušenie práva na obhajobu vidí obvinený taktiež v bezdôvodnom zamietnutí jeho návrhu na doplnenie dokazovania vykonaním vyšetrovacieho pokusu podľa § 157 Tr. por. (tento mohol poskytnúť priame poznatky o reálnej možnosti vykonať skutok spôsobom predpokladaným obžalobou, ako i o tom, že v čase, kedy sa skutok mal stať, nie je dobrá viditeľnosť, vzhľadom na čo vyznieva popis osoby páchatela podaný poškodeným nie celkom vierohodne), resp. rovnako i neuvedení žiadnych dôvodov zo strany konajúcich súdov vo vzťahu k odmietnutiu dôkaznému návrhu, týkajúceho sa vykonania konfrontácie podľa § 125 Tr. por. medzi ním a poškodeným (táto by umožnila odstrániť existujúce rozpory a pomohla by súdu vytvoriť si obraz na ich vierohodnosť). Podľa odôvodnenia uvedeného v doplnení dovolania nebola v prípravnom konaní v rozpore s povinnosťou ustanovenou v § 2 ods. 10 Tr. por. vykonaná okrem už uvedeného ani previerka výpovede (poškodeného) na mieste činu, či lokalizácia telefónu s použitím GPS, hoci o to opakovane obhajoba žiadala.

Napokon ako absolútne neprijateľnú a porušujúcu právo na obhajobu považuje obvinený i reakciu odvolacieho súdu na ním predložený argument, že všetky objektívne znalecké posudky z KEÚ PZ v počte viac ako 40 boli negatívne, keď dotknutý súd konkrétne k tomu uviedol, že: „...takéto dôkazy vo vzťahu k obžalovanému Mgr. V. I. neboli zabezpečené nie kvôli tomu, že by skutok nespáchal a že by bezprostredne po jeho spáchaní takéto dôkazy neexistovali, ale v dôsledku nesprávneho postupu polície, ktorej príslušníci vo veci nekonali bez zbytočného odkladu spôsobom adekvátnym povahe veci a dôkaznej situácii.“ Podľa jeho názoru je povinnosťou súdu vziať na vedomie, že dôkaz proti nemu neexistuje a túto skutočnosť hodnotiť v jeho prospech, a nie uvažovať v tom smere, že taký dôkaz existoval, avšak len v dôsledku nesprávneho postupu polície nebol zabezpečený.

V súvislosti s dôvodom dovolania podľa § 371 ods. 1 písm. g) Tr. por. („rozhodnutie je založené na dôkazoch, ktoré neboli súdom vykonané zákonným spôsobom“) obvinený namietal:

- nezákonné vykonanie akejsi „previerky na zistenie času potrebného na prejdienie trasy vyznačenej prokurátorom za 5 minút“ odvolacím súdom (keď v tejto súvislosti zároveň poukázal na to, že existujúce časové nezrovnalosti bolo podľa jeho názoru možné odstrániť jedine vyšetrovacím pokusom podľa § 157 Tr. por. alebo rekonštrukciou skutku podľa § 159 Tr. por., ktoré však vykonané neboli), na ktorom dôkaze - bez toho, aby bol tento vykonaný na hlavnom pojednávaní, resp. verejnom zasadnutí - založil aj svoje rozhodnutie; v doplnení dovolania obvinený navyše v kontexte zmieneného úkonu poukázal tiež na porušenie práva na obhajobu, keďže tento bol vykonaný bez účasti obhajoby, ako i bez jej prechádzajúceho upovedomenia, keď obhajobe následne nebolo umožnené sa k predmetnému dôkazu ani vyjadriť;

- spôsob vykonania výsluchu poškodeného Ing. S. O. na hlavnom pojednávaní dňa 29. mája 2015, keď v rozpore s ustanoveniami § 131 ods. 1, § 261 ods. 3, § 271 ods. 1 Tr. por. bez predchádzajúceho poučenia pristúpil prokurátor k jeho výsluchu a následne tiež predseda senátu súdu prvého stupňa vykonal jeho výsluch, pričom jemu a ani jeho obhajcovi nebolo umožnené klásť otázky, ani sa k takto doplnenej výpovedi menovaného poškodeného vyjadriť; ako podotkol obvinený v dotknutej súvislosti ďalej, predmetný výsluch sa navyše uskutočnil počas výsluchu znalkyne mjr. Ing. Jany Vítekovej a bol teda pre obhajobu prekvapivý; v odôvodnení neskoršieho doplnenia dovolania obvinený tiež vytýkal, že hoci išlo v prípade menovaného poškodeného o jediný priamy dôkaz, zostali v jeho jednotlivých výpovediach neodstránené významné rozpory, súdy sa v rozpore s § 132 ods. 1 a 2 Tr. por. k výpovedi poškodeného stavali tak, že mu bez akýchkoľvek pochybností uverili (bez verifikácie na mieste činu);

- výsluch jeho osoby na hlavnom pojednávaní dňa 12. júna 2015, ku ktorému pristúpil (formou kladenia otázok) predseda senátu prvostupňového súdu nečakane, bez poučenia a v rozpore s § 258 a nasl. Tr. por. počas realizácie jeho práva v súlade s § 261 ods. 3 Tr. por. na kladenie otázok svedkovi L. P.;

- čítanie zápisnice o výpovedi svedkyne V. P. z 24. júna 2014 (predmetná výpoveď bola vykonaná po začatí trestného stíhania, avšak pred vznesením obvinenia jeho osobe) na hlavnom pojednávaní 12. júna 2015 podľa § 263 ods. 4 Tr. por. na základe návrhu prokurátora z 29. mája 2015, ktorý procesný postup bol v rozpore tak s ustálenou súdnou praxou, ako aj ustanoveniami § 2 ods. 12, § 130 ods. 1, § 131 ods. 1, § 263 ods. 4 a § 264 ods. 1 Tr. por.

Čo sa týka troch posledne uvedených pochybení, obvinený podotkol, že pre tieto zhodne platí, že neboli

napravené a ani zohľadnené odvolacím súdom, to napriek tomu, že to v konaní pred ním namietal.

Pokiaľ ide o v podanom dovolaní ostatný označený dôvod dovolania podľa § 371 ods. 1 písm. i) Tr. por. („rozhodnutie je založené na nesprávnom právnom posúdení zisteného skutku alebo na nesprávnom použití iného hmotnoprávneho ustanovenia; správnosť a úplnosť zisteného skutku však dovolací súd nemôže skúmať a meniť“), v tomto smere obvinený poukázal na skutočnosti už skôr uvedené v súvislosti s dovolacím dôvodom podľa § 371 ods. 1 písm. g) Tr. por. s tým, že k tomu dodal, že v trestnom práve procesnom je vylúčené, aby súdy v prípade pochybností uprednostnili zásadu in dubio mitius namiesto in dubio pro reo - s motívom zhojenia a prekrytia nezákonností v konaní. Obvinený tiež záverom zdôraznil, že tak prvostupňový, ako i odvolací súd sa pri hodnotení dôkazov odvolávajú na závery znalca Ing. Jána Kuljovského, ktoré však neprezentujú objektívne, ale podľa vlastného výkladu, pričom z odôvodnení rozhodnutí oboch súdov je zjavná snaha o jeho odsúdenie za každú cenu (aj za cenu justičného omylu).

Obvinený záverom odôvodnenia podaného dovolania tiež poznamenal, že odvolací súd mu na str. 18 svojho uznesenia nepriamo dáva za vinu aj vraždu jeho bývalej manželky MUDr. L. O., čím však podľa jeho názoru preukázal, že v danej trestnej veci nerozhodoval objektívne (jednoznačne nebol „nad vecou“). Taký výrok označil za rozporný so základnými povinnosťami sudcu podľa § 30 ods. 2 písm. e), g) zákona č. 385/2000 Z. z.

S poukazom na všetky skôr uvedené skutočnosti obvinený navrhol, aby dovolací súd podľa § 386 ods. 1 a 2, § 388 ods. 1 Tr. por. rozsudkom vyslovil, že uznesením najvyššieho súdu zo 14. januára 2016, sp. zn. 5 To 13/2015, ako aj rozsudkom ŠTS z 18. júna 2015, sp. zn. BB-3T 11/2015, bol z dôvodov uvedených v § 371 ods. 1 písm. a), c), g), i) Tr. por. porušený zákon v ustanoveniach § 317 ods. 1, § 319, § 2 ods. 1, 2, 7, 9, 10, 14, 19, § 119 ods. 2 Tr. por. a čl. 6 dohovoru v jeho neprospech, súčasne aby obe napadnuté rozhodnutia zrušil (ako i ďalšie rozhodnutia na nich obsahovo nadväzujúce) a ŠTS vec prikázal na opätovné prerokovanie a rozhodnutie v potrebnom rozsahu v inom zložení senátu.

K podanému dovolaniu, i jeho doplneniu (podanému cestou obvineným na účely dovolacieho konania novozvolenej obhajkyne) sa písomne vyjadril prokurátor Úradu špeciálnej prokuratúry Generálnej prokuratúry Slovenskej republiky. Ako vyplýva z obsahu jeho vyjadrenia, tento nepovažuje ani jeden z dôvodov dovolania za preukázaný a navrhuje preto dovolaciemu súdu podané dovolanie podľa § 392 ods. 1 Tr. por. zamietnuť.

Na tomto mieste je treba uviesť, že dovolaciemu súdu bolo následne zo strany Úradu špeciálnej prokuratúry Generálnej prokuratúry Slovenskej republiky postúpených niekoľko obvineným vlastnoručne spísaných súvisiacich podaní (konkrétne ide o podania z 11. apríla 2018, 22. júna 2018 a 31. júla 2018), s ktorými sa senát pred svojím rozhodnutím rovnako oboznámil, a to i napriek tomu, že ich v podstate nie je možné považovať za doplnenie dovolania, keďže neboli v zmysle § 373 ods. 1 Tr. por. „podané prostredníctvom obhajcu“ - na ich obsah najvyšší súd prihliadal vzhľadom na uplatnenie materiálneho prístupu k ochrane základných práv dovolateľa. Je však potrebné zároveň uviesť, že v predmetných podaniach obvinený nerozširuje obhajcami predložené dovolanie, pokiaľ ide o námietky subsumovateľné pod niektorý z ním uplatniteľných dovolacích dôvodov, pričom ako doplňujúcu možno označiť len jeho vecnú argumentáciu, dotýkajúcu sa z pohľadu dovolacieho konania irelevantných skutkových otázok.

Najvyšší súd ako súd dovolací v zmysle § 378 Tr. por. vec predbežne preskúmal a dospel k záveru, že dovolanie obvineného nie je potrebné odmietnuť z formálnych dôvodov [§ 382 písm. a), písm. b), alebo písm. d) až písm. f) Tr. por.]. Zároveň však zistil, že je zrejmé, že nie sú splnené dôvody dovolania podľa § 371 (ods. 1) Tr. por., preto podané dovolanie podľa § 382 písm. c) Tr. por. odmietol.

Úvodom je nutné zdôrazniť, že dovolanie je mimoriadny opravný prostriedok. Nielen z označenia tohto opravného prostriedku ako mimoriadneho, ale predovšetkým zo samotnej úpravy dovolania v Trestnom poriadku je zrejmé, že dovolanie nie je určené k náprave akýchkoľvek pochybení súdov, ale len tých

najzávažnejších. Tie sú ako dovolacie dôvody výslovne uvedené v § 371 Tr. por., pričom v porovnaní s dôvodmi ustanovenými v Trestnom poriadku pre zrušenie rozsudku v odvolacom konaní sú koncipované podstatne užšie.

Dovolanie smeruje proti rozhodnutiu, ktorým bola vec právoplatne skončená. Predstavuje tak výnimočný prielom do inštitútu právoplatnosti, ktorý je dôležitou zárukou stability právnych vzťahov a právnej istoty. Možnosti podania dovolania, vrátane dovolacích dôvodov, sú striktne obmedzené, aby sa širokým uplatnením tohto mimoriadneho opravného prostriedku nezakladala ďalšia riadna opravná inšancia a dovolanie nebolo chápané len ako „ďalšie“ odvolanie.

Čo sa týka potom viazanosti dovolacieho súdu dôvodmi dovolania, ktoré sú v ňom uvedené v zmysle § 385 ods. 1 Tr. por., k tomu je dôležité poznamenať - tak ako to napokon najvyšší súd už stabilne zdôrazňuje v rámci svojej rozhodovacej činnosti - že táto sa týka vymedzenia chýb napadnutého rozhodnutia a konania, ktoré mu predchádzalo (§ 374 ods. 1 Tr. por.) a nie právnych dôvodov dovolania uvedených v ňom v súlade s § 374 ods. 2 Tr. por. z hľadiska ich hodnotenia podľa § 371 Tr. por. Teda zjednodušene povedané, podstatné sú vecné argumenty uplatnené dovolateľom a nie ich subsumpcia (podradenie) pod konkrétne ustanovenia § 371 Tr. por. (viď k tomu bližšie R 120/2012).

A napokon vzhľadom na obsah posudzovaného dovolania sa žiada úvodom zdôrazniť skutočnosť, že v rámci dovolacieho konania konaného na podklade dovolania obvineného nemôžu byť predmetom prieskumu dovolacieho súdu samotné skutkové zistenia, ku ktorým dospeli vo veci konajúce súdy nižšieho stupňa (výnimkou je v danom smere len dovolanie ministra spravodlivosti podané podľa § 371 ods. 3 Tr. por.), ako je to zrejme z dikcie § 371 ods. 1 písm. i), časť vety za bodkočiarkou Tr. por. Alebo inak povedané, námietky obvineného smerujúce voči konečným skutkovým zisteniam a záverom (namietajúce ich správnosť či úplnosť) sú z pohľadu dovolacieho konania irelevantné, keďže pre dovolací súd je záväzný skutok tak, ako bol tento ustálený zo strany dotknutých súdov nižšieho stupňa - ten nemôže nijako meniť, ani doplniť (od tejto otázky je treba odlišiť právno - kvalifikačné závery voči vykonaným skutkovým zisteniam, na ktoré obvinený poukazuje v kontexte ním označeného nálezu ústavného súdu).

In concreto, pokiaľ ide o jednotlivé v podanom dovolaní uplatnené výhrady:

Najskôr čo sa týka výhrad dovolateľa, ním uvádzaných v kontexte uplatnených dovolacích dôvodov podľa § 371 ods. 1 písm. c) a g) Tr. por.

Pojítkom dovolacích dôvodov uvedených pod písm. c) a g) § 371 ods. 1 Tr. por. je okolnosť, že namietanými skutočnosťami podraditeľnými pod niektorý z nich je možné sa zo strany dovolacieho súdu zaoberať iba pri splnení podmienky uvedenej v prvej vete § 371 ods. 4 Tr. por., t. j. iba v prípade predchádzajúceho uplatnenia týchto skutočností najneskôr v odvolacom konaní (za predpokladu, že dotknuté skutočnosti boli dovolateľovi známe už v pôvodnom konaní).

Spoločnou pre oba uvedené dovolacie dôvody je aj okolnosť, že pre konštatovanie naplnenia niektorého z nich je nevyhnutné, aby zistené porušenie zákona dosahovalo určitú intenzitu.

Dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. c) Tr. por. zakladá len zásadné porušenie práva na obhajobu (a teda nie akékoľvek), pod ktorým možno rozumieť stav, ak došlo v trestnom konaní k pochybeniu, ktoré malo resp. mohlo mať vplyv na konečný výsledok konania.

Podobne v prípade dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. g) Tr. por. sa vyžaduje, aby zistené porušenie zákona svojou povahou a závažnosťou zodpovedalo porušeniu práva na spravodlivý proces v zmysle čl. 6 dohovoru, z čoho potom logicky vyplýva, že nesprávny procesný postup súdu pri vykonávaní dôkazov môže byť dovolacím dôvodom len vtedy, ak mal (má) negatívny materiálny dopad na práva obvineného. K porušeniu práva na spravodlivý proces by pritom mohlo dôjsť len vtedy, ak by odsúdenie obvineného bolo založené výlučne alebo v rozhodujúcej miere na dôkaze, ktorého vykonanie sa

spochybňuje.

Zároveň potom platí, že jedná a tá istá námietka môže byť subsumovateľná len pod jeden dovolací dôvod, pričom vzájomný vzťah rozoberaných dovolacích dôvodov je taký, že v prípade, ak je obsahom dovolacej výhrady poukaz na skutočnosť, že určitý dôkaz je nezákonný pre porušenie práva na obhajobu, ide o námietku podraditeľnú (iba) pod dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. g) Tr. por. a nie pod v tomto ohľade všeobecnejší dôvod dovolania podľa § 371 ods. 1 písm. c) Tr. por. Túto okolnosť však dovolací súd uvádza len na okraj, keďže - ako vyplýva už zo skôr uvedeného - nesprávna subsumpcia námietky dovolateľom pod niektorý z ním uplatniteľných dovolacích dôvodov je v podstate irelevantná z dôvodu viazanosti dovolacieho súdu uplatnenými námietkami a nie formálnymi dôvodmi dovolania.

Čo sa týka potom námietok obvineného potencionálne subsumovateľných (nie všetky takými sú, ako bude zrejmé z nižšie uvedeného) pod niektorý z dovolacích dôvodov uvedených v § 371 ods. 1 písm. c) a g) Tr. por., v prípade týchto zistil - až na jednu výnimku - najvyšší súd splnenie podmienky požadovanej v už uvádzanom ustanovení § 371 ods. 4 Tr. por., čo je nevyhnutným predpokladom pre ďalšie vecné zaobranie sa nimi. Ak ide o zistenú výnimku, touto je dovolacia námietka obvineného týkajúca sa údajného porušenia práva na obhajobu pre neuvedenie žiadnych dôvodov zo strany konajúcich súdov vo vzťahu k odmietnutiu jeho návrhu na vykonanie dokazovania konfrontáciou medzi ním a poškodeným.

Zisťovať predchádzajúce namietanie najneskôr v odvolacom konaní nebolo pritom vôbec potrebné v kontexte námietok obvineného smerujúcich jednak voči hodnoteniu dôkazov, vykonanému súdmi nižšieho stupňa v súlade so zásadou voľného hodnotenia dôkazov podľa § 2 ods. 12 Tr. por. (konkrétne ide o výhrady voči hodnotiacim záverom súdov ohľadne dôveryhodnosti výpovede svedka - poškodeného Ing. S. O., či poukaz na údajné nevysporiadanie sa s viacerými rozpormi jednak v nej samotnej, ako i s ohľadom na výpoveď ďalšieho svedka - S. S., ktorého výpoveď podľa názoru dovolateľa konajúce súdy rovnako nesprávne vyhodnotili) a jednak tiež v prípade námietok týkajúcich sa samotného odôvodnenia napadnutého rozhodnutia, resp. rozhodnutí. Oba tieto „okruhy“ námietok sú totiž z pohľadu daného dovolacieho konania irelevantné, a to v prvom prípade pre ich skutkovú povahu a v druhom prípade s odkazom na znenie ustanovenia § 371 ods. 7 Tr. por., v zmysle ktorého dovolanie len proti odôvodneniu rozhodnutia nie je prípustné.

K ostatne uvedenému, konkrétne potom v súvislosti s poukazom dovolateľa na nález ústavného súdu z 19. júna 2008, sp. zn. I. ÚS 243/07, sa žiada ešte dodať, že tam uvedené závery (v kontexte hodnotenia dôkazov, nie právnej kvalifikácie) nie sú použiteľné na posudzovaný prípad. V označenej veci nebolo ústavným súdom preskúmané rozhodnutie dovolacieho súdu, ktorého „mantinely“ prieskumnej povinnosti (a oprávnenia zároveň) ako súdu konajúceho o mimoriadnom opravnom prostriedku sú jasne ustanovené zákonom (odlišne od súdu odvolacieho). A síce tak, že ak tento koná o dovolaní obvineného, je viazaný zisteným skutkom, ustáleným v skutkovej vete, ako to bolo napokon zdôraznené už v skoršej časti odôvodnenia tohto rozhodnutia. Vzhľadom na opakujúce sa námietky daného typu tiež dovolací súd už skôr judikoval (viď R 14/2015 - III/), že ani prípadne obvineným tvrdený extrémny nesúlad právoplatne zisteného skutku s vykonanými dôkazmi nenapĺňa žiaden dovolací dôvod. Pochybenia skutkovej povahy v podstatných okolnostiach sú uplatniteľné len zo strany ministra spravodlivosti v rámci dovolacieho dôvodu podľa § 371 ods. 3 Tr. por., ktorý predstavuje účinný prostriedok nápravy (a to nad rámec konania o odvolaní).

Napriek vyššie uvedenému nedá ale dovolaciemu súdu len na okraj nepoznamenať, že o žiaden „extrémny nesúlad“ sa v posudzovanej veci nejedná. Pokiaľ ide o odôvodnenie oboch napadnutých rozhodnutí, toto možno označiť za skutočne veľmi podrobné a vyčerpávajúce, dávajúce vo svojom súhrne odpoveď na všetky relevantné skutkové a právne otázky. Súdy sa tiež riadne vysporiadali s obhajobou obvineného a reagovali na všetky ním uplatnené podstatné námietky, resp. tvrdenia. To, že sa obvinený so skutkovými závermi súdov nestotožňuje (má iný, vlastný názor na hodnotenie vo veci vykonaných dôkazov) a ich „reakciu“ na jeho argumentáciu nepovažuje za uspokojivú (a pre jeho osobu

úspešnú), nemôže potom znamenať naplnenie žiadneho dôvodu dovolania, ako už bolo uvedené na iných miestach.

A takého názoru nie je iba dovolací súd, keďže dovolaním napadnuté rozhodnutie prešlo i „testom ústavnosti“. Obvinený totiž ešte pred podaním dovolania podal ústavnú sťažnosť, v ktorej namietal porušenie základných práv podľa čl. 46 ods. 1 a čl. 48 ods. 2 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru postupom najvyššieho súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 5 To 13/2015 a jeho uznesením zo 14. januára 2016. Na uznesenie ústavného súdu z 15. decembra 2016, sp. zn. II. ÚS 926/2016, ktorým bola predmetná sťažnosť odmietnutá, a tam uvedené závery, však dovolateľ zo zrejmých dôvodov nepoukázal.

Dovolací súd považuje pritom za žiaduce (len z dôvodu komplexnosti, keďže možnosti dovolacieho prieskumu, pokiaľ ide o otázku „dostatočnosti“ odôvodnenia napadnutých rozhodnutí, boli uvedené vyššie) na tomto mieste priamo citovať niektoré pasáže z uznesenia ústavného súdu, keď úvodom je vhodné zároveň podotknúť, že obsahom ústavnej sťažnosti boli v zásade tie isté námietky, aké obvinený uplatnil aj v (neskoršie) podanom dovolaní pri odôvodňovaní naplnenia dovolacích dôvodov podľa § 371 ods. 1 písm. c) a g) Tr. por.

Ústavný súd teda uviedol v dotknutom uznesení o. i. nasledovné:

„(...) Vychádzajúc z uvedeného, úlohou ústavného súdu bolo preskúmať, či skutkové a právne závery najvyššieho súdu, ku ktorým najvyšší súd dospel v napadnutom konaní a o ktoré oprel napadnuté uznesenie, neboli zjavne neodôvodnené alebo arbitrárne a či jeho postup a napadnuté uznesenie sú z ústavného hľadiska akceptovateľné a udržateľné a či zároveň v dôsledku tohto postupu najvyššieho súdu a jeho uznesenia nedošlo k porušeniu označených práv sťažovateľa. (...)

Pretože najvyšší súd sa v odôvodnení napadnutého uznesenia stotožňuje so závermi ŠTS, bolo potrebné, aby ústavný súd pri posudzovaní námietok sťažovateľa vychádzal aj z obsahu rozsudku ŠTS, opierajúc sa o svoj ustálený právny názor, podľa ktorého odôvodnenia rozhodnutí prvostupňového súdu a odvolacieho súdu nemožno posudzovať izolovane (II. ÚS 78/05, III. ÚS 264/08, IV. ÚS 372/08, IV. ÚS 8/2014), pretože prvostupňové a odvolacie konanie z hľadiska predmetu konania tvoria jeden celok. Tento právny názor zahŕňa aj požiadavku komplexného posudzovania všetkých rozhodnutí všeobecných súdov (tak prvostupňového, ako aj odvolacieho), ktoré boli vydané v priebehu príslušného súdneho konania (IV. ÚS 350/09).

ŠTS rozhodol o vine sťažovateľa na podklade množstva vo veci vykonaných dôkazov, ktoré, ako to už uviedol aj najvyšší súd, ak by sa posudzovali jednotlivo, pravdepodobne by to nepostačovalo na preukázanie viny sťažovateľa, no vo svojom súhrne preukazujú, že skutok spáchal práve sťažovateľ. Z obsahu rozsudku ŠTS vyplýva, že ŠTS sa v predmetnej veci zaoberal aj najmenšími detailmi, ktoré s vecou podľa jeho názoru súviseli, snažil sa vysporiadať so všetkými námietkami, ktoré sťažovateľ predniesol v rámci svojho práva na obhajobu. Obsažným spôsobom venoval pozornosť hodnoteniu svedeckej výpovede poškodeného, prihliadajúc aj na sťažovateľom namietané, že poškodený ho za páchatel'a označil až s odstupom troch mesiacov po skutku. Na tento účel bol v predmetnej veci vypracovaný aj znalecký posudok, ktorý sa týkal posúdenia osoby a osobnosti poškodeného. (...)

ŠTS sa zaoberal vo svojom rozsudku aj rozporom vo výpovediach poškodeného a svedka vo vzťahu k tomu, že poškodený mal svedkovi uviesť, že páchatel' bol maskovaný.

Napriek tomu, že v prípade tohto poškodeného šlo o priamy a pôvodný dôkaz, ŠTS prihliadal na to, že tento dôkaz by sám osebe nepostačoval na to, aby mohol rozhodnúť o vine sťažovateľa. ŠTS v tejto súvislosti v odôvodnení svojho rozsudku uviedol: „Celú situáciu v súlade s interpretáciou poškodeného dokresľoval komplex nepriamych dôkazov, ktoré v súhrne nielen že možnosť vyhlásenia odsudzujúceho rozsudku neeliminovali, ale práve naopak - možnosť akéhokoľvek riešenia v prospech obžalovaného ani neumožňovali.“ Čo sa týka nepriamych dôkazov, ŠTS ich vo svojom rozsudku uvádzal a interpretoval v

poradí od menej podstatných k tým naozaj najpodstatnejším skutočnostiam, ktoré v rámci predmetného konania vyšli najavo. Vzhľadom na to, že rozsudok ŠTS je pomerne rozsiahly, ústavný súd naň len odkazuje bez toho, aby citoval všetky pasáže, v ktorých sa ŠTS venuje vyhodnocovaniu jednotlivých dôkazov. Ústavný súd v tejto súvislosti zastáva názor, že ŠTS venoval dostatok pozornosti jednotlivým dôkazom, prihliadal pritom na protiargumenty obhajoby a tie vyhodnocoval v súvislosti s tým, čo v konaní vyšlo najavo. (...)

Najvyšší súd sa v napadnutom uznesení stotožnil s odôvodnením rozsudku ŠTS a na podporu jeho rozhodnutia doplnil napadnuté uznesenie o ďalšie svoje úvahy, vysvetlil, prečo možno rozsudok ŠTS považovať za zákonný a spravodlivý, v odrážkach poukázal na dôkazy, na základe ktorých rozhodol súd prvého stupňa o vine sťažovateľa. Venoval osobitne pozornosť námietkam sťažovateľa, ku ktorým považoval za potrebné vyjadriť sa.

Ústavný súd po preskúmaní napadnutého uznesenia najvyššieho súdu (v spojení s rozsudkom ŠTS) dospel k názoru, že konajúce súdy presvedčivo a v dostatočnej miere odôvodnili svoje rozhodnutia o vine sťažovateľa, pri vykonávaní a hodnotení dôkazov postupovali v súlade s príslušnými ustanoveniami Trestného poriadku, jasne a zrozumiteľne rozviedli, z akých dôkazov vychádzali a akými úvahami sa spravovali pri hodnotení dôkazov a posudzovaní konania sťažovateľa. Ústavný súd zastáva názor, že najvyšší súd (v spojení so ŠTS) sa ústavne akceptovateľným spôsobom zaoberal predmetnou vecou, jeho závery sú logické a zrozumiteľné, a preto aj celkom legitímne, právne akceptovateľné a ústavne udržateľné.

Vo vzťahu k sťažovateľom namietanému spôsobu hodnotenia dôkazov ústavný súd poukazuje na to, že všeobecné súdy hodnotia dôkazy podľa svojho vnútorného presvedčenia (voľného uváženia), ktoré však neznamená možnosť ľubovôle z ich strany, ale musí byť založené na logickom úsudku, ktorý vyplýva zo starostlivého uváženia všetkých dôkazov získaných a vykonaných zákonným spôsobom. Ústavný súd už judikoval (I. ÚS 67/06), že z princípu nezávislosti súdov podľa čl. 144 ods. 1 ústavy vyplýva tiež zásada voľného hodnotenia dôkazov. Pokiaľ všeobecné súdy rešpektujú uvedené ústavné garancie (teda najmä čl. 46 až čl. 50 ústavy), ústavný súd nie je oprávnený znovu „hodnotiť“ hodnotenie dôkazov všeobecnými súdmi, a to dokonca ani vtedy, keby sa s ich hodnotením sám nestotožňoval (napr. IV. ÚS 252/04). (...)

Ak ide potom konkrétne o dovoláciu námietku obvineného, že jeho právo na obhajobu malo byť porušené pre údajne bezdôvodné zamietnutie jeho návrhu na doplnenie dokazovania vykonaním vyšetrovacieho pokusu podľa § 157 Tr. por. [ide o námietku za istým oklností potencionálne subsumovateľnú pod dovolací dôvod uvedený pod písm. c) § 371 ods. 1 Tr. por.], tak ani v danom smere nemohol dať dovolací súd za pravdu obvinenému.

V prvom rade, ako najvyšší súd v danom smere už judikoval (viď k tomu R 7/2011, R 116/2014, R 43/2018), súčasťou práva na obhajobu je nepochybne aj právo navrhovať dôkazy slúžiace na podporu obhajoby a ak potom uplatnenie práva na obhajobu spočíva v takomto navrhovaní dôkazov, zodpovedá mu povinnosť súdu (prvého stupňa) zaoberať sa každým dôkazným návrhom a najneskôr pred meritorným rozhodnutím buď tomuto návrhu vyhovieť alebo ho odmietnuť (§ 272 ods. 3 Tr. por.). Nie je však možné úspešne podať dovolanie z dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. c) Tr. por. na podklade toho, že sa návrhu na vykonanie dôkazu nevyhovelo.

Za porušenie práva na obhajobu v zmysle uvedeného dovolacieho dôvodu nemožno totiž považovať obsah a rozsah vlastnej úvahy súdu o voľbe použitých dôkazných prostriedkov. Ak by záver súdu urobený v zmysle § 2 ods. 12 Tr. por. o tom, že určitú skutkovú okolnosť považuje za dokázanú, a že ju nebude overovať ďalšími dôkazmi, zakladal opodstatnenosť dôvodu dovolania podľa § 371 ods. 1 písm. c) Tr. por., odporovalo by to viazanosti dovolacieho súdu zisteným skutkom v zmysle § 371 ods. 1 písm. i) Tr. por., ktorá vyjadruje zásadu, že účelom dovolacieho konania je posudzovanie právnych otázok, a nie posudzovanie správnosti a úplnosti zistenia skutkového stavu.

Ak však (až) v odvolacom konaní strana navrhla vykonať dôkaz a odvolací súd, konajúci na verejnom zasadnutí, jej nemieni vyhovieť, nie je potrebné, aby - na rozdiel od súdu prvého stupňa konajúceho na hlavnom pojednávaní - daný návrh formálne (s odrazom v zápisnici o verejnom zasadnutí) odmietol. Z hľadiska zachovania práv obhajoby [čomu zodpovedá aj dôvod dovolania podľa § 371 ods. 1 písm. c) Tr. por.] je podstatné, či sa odvolací súd v odôvodnení svojho rozhodnutia s návrhom, resp. dôkaznou situáciou vo vzťahu k návrhom dotknutej okolnosti vysporiadal; k takému vysporiadaniu môže pritom dôjsť aj konkrétnym odkazom na odôvodnenie napadnutého rozsudku, s jeho prípadným doplnením.

Vychádzajúc z vyššie uvedených všeobecných záverov dovolací súd v súvislosti s preskúmanou vecou potom poukazuje na str. 19 a nasl. odôvodnenia dovolaním napadnutého rozhodnutia odvolacieho súdu, kde tento vo vzťahu k návrhu obvineného na doplnenie dokazovania o vyšetrovací pokus - z dôvodu verifikácie možnosti reálneho vykonania skutku z časového, miestneho a funkčného hľadiska s poukazom na kópiu z aplikácie Google Maps, dokumentujúcu dobu trvania cesty autom z M. na Y. ulicu - doslovne uviedol (dovolací súd považuje pritom za potrebné citovať relevantnú časť z odôvodnenia aj vzhľadom, resp. predovšetkým vzhľadom na ďalšiu dovoláciu námietku, v zmysle ktorej bolo podľa názoru obvineného rozhodnutie založené o. i. aj na nezákonnom dôkaze v podobe akejsi „previerky na zistenie času potrebného na prejdenie trasy vyznačenej prokurátorom za 5 minút“, uskutočnenej senátom odvolacieho súdu pred verejným zasadnutím):

„(...) Obžalovaný Mgr. V. I. na podporu svojho návrhu predložil kópiu Google Maps, z ktorej vyplýva, že cesta autom z M. na Y. po K. ulici v dĺžke 5,8 km trvá 18 minút, zatiaľ čo podľa kópie Google Maps predloženej prokurátorom cesta autom z M. na V. cestu XX v dĺžke 3,7 km, kde sa nachádza E. s bezpečnostnou kamerou, ktorej záznam bol použitý v procese dokazovania, trvá 7 minút. Len pre zaujímavosť, odvolací senát v rámci prípravy odvolacieho konania 13. januára 2016 v ranných hodinách za rannej špičky prešiel trasu vyznačenú prokurátorom autom za 5 minút, pričom v tejto súvislosti je potrebné zdôrazniť, že obžalovaný Mgr. V. I. mal na návrat z miesta činu k dispozícii časový úsek trvajúci cca 22 minút, a to v iných poveternostných a hlavne dopravných podmienkach, čo mu nepochybne poskytovalo dostatočný časový priestor aj na zbavenie sa strelnej zbrane a odevných súčiastok, ktorými sa maskoval.

Treba však zdôrazniť, že pre posúdenie tejto otázky sú však určujúcimi zabezpečené kamerové záznamy, ktoré takpovediac konzistentne a kontinuálne dokumentujú tak z priestorového, ale hlavne z časového hľadiska návrat obžalovaného Mgr. V. I. z miesta činu do rodinného domu na M. ulici č. XX, a to v čase od 04:58:03 až do 05:12:43.

Podľa názoru odvolacieho súdu ide o taký reťazec nepriamych dôkazov, ktoré vo svojom súhrne aj s poukazom na závery znalca Ing. Jána Kuljovského možno takmer prirovnať k dôkazom zabezpečujúcim individuálnu identifikáciu páchatel'a !!!

V trestnom konaní platia zákonom stanovené pravidlá pre zisťovanie skutkového stavu veci a pre hodnotenie dôkazov. Podľa nich je potrebné zisťovať skutkový stav veci v rozsahu, ktorý je nevyhnutný pre rozhodnutie. Trestný poriadok nestanovuje žiadne pravidlá, pokiaľ ide o mieru dôkazov potrebných na preukázanie určitej skutočnosti, ani váhu jednotlivých dôkazov. Platí zásada voľného hodnotenia dôkazov vyjadrená v § 2 ods. 12 Tr. por., podľa ktorej orgány činné v trestnom konaní a súd hodnotia dôkazy získané zákonným spôsobom podľa svojho vnútorného presvedčenia založeného na starostlivom uvážení všetkých okolností prípadu jednotlivo i v ich súhrne nezávisle od toho, či ich obstaral súd, orgány činné v trestnom konaní alebo niektorá zo strán.

Odvolací súd vychádzajúc z kamerových záznamov preto vyhodnotil túto skutkovú okolnosť za dokázanú a dospel k záveru, že ju nebude overovať ďalšími dôkazmi.

Záver orgánu činného v trestnom konaní alebo súdu urobený podľa § 2 ods. 12 Tr. por. o tom, že určitú skutkovú okolnosť považuje za dokázanú a že ju nebude overovať ďalšími dôkazmi, nie je porušením práva obvineného na obhajobu, pokiaľ všetkými dovtedy vykonanými dôkazmi bol skutkový stav zistený

správne a úplne. (...)“

V konečnom dôsledku, v zmysle prvej vety § 272 ods. 3 Tr. por. „súd odmietne vykonať dôkaz, ktorý sa týka okolnosti nepodstatnej pre rozhodnutie alebo okolnosti, ktorú možno zistiť inými, už skôr navrhnutými dôkazmi.“ Je teda zrejmé, že keď má súd (už súd prvého stupňa) za to, že dokazovanie určitej relevantnej okolnosti je dostatočné, nesmie konanie zdržiavať nadbytočným (a v tomto kontexte priťahovým) dokazovaním z iných možných zdrojov.

Z vyššie citovaného je teda celkom zrejmé (zistiteľné), prečo konajúci odvolací súd nevyhovel v danom smere obhajobe, keď však treba zároveň „jedným dychom“ dodať, že samotné materiálne dôvody ho k tomu vedúce, resp. teda, či možno skutočne považovať navrhované doplnenie dokazovania za nadbytočné s ohľadom na už iné vo veci vykonané dôkazy, sú už skutočnosti zo strany dovolacieho súdu nepreskúmateľné (t. j. nemôže ich prehodnocovať).

Snáď možno dodať, tak ako to napokon dovolací súd v rámci svojej rozhodovacej činnosti už opakovane uvádza, že právo na obhajobu v zmysle dovolacieho dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. c) Tr. por. je potrebné chápať ako vytvorenie podmienok pre plné uplatnenie procesných práv obvineného a jeho obhajcu, keď jeho účelom je poskytnutie príležitosti brániť sa proti obvineniu zo spáchania trestného činu a nie dosiahnuť také rozhodnutie súdu, o ktoré sa obvinený usiluje pomocou obhajoby.

A keďže naostatok rozoberanú námietku obvinený uplatnil aj v konaní pred ústavným súdom (uznesenie z 15. decembra 2016, sp. zn. II. ÚS 926/2016), nedá v danom smere nepoukázať i na jeho súvisiacu argumentáciu:

„(..)Vo vzťahu k námietke sťažovateľa, že v odvolacom konaní neboli vykonané ďalšie dôkazy (odvolací súd nevyhovel návrhu sťažovateľa na doplnenie dokazovania o vyšetrovací pokus, pozn.), ústavný súd poukazuje na judikatúru EŠLP, podľa ktorej čl. 6 ods. 1 dohovoru zaručuje síce právo na spravodlivý proces, neupravuje však prípustnosť dôkazov alebo ich hodnotenie (A. B. v. Slovenská republika, rozsudok zo 4. 3. 2003 a v ňom odkaz na ďalšiu judikatúru).

Aj podľa stabilizovanej judikatúry ústavného súdu nie je súčasťou práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru povinnosť vykonať dôkazy označené účastníkmi konania (I. ÚS 75/96, II. ÚS 153/03, IV. ÚS 208/09). Procesný princíp voľného hodnotenia dôkazov v spojení so zásadou procesnej ekonomiky dovoľuje súdu vykonať len tie dôkazy, ktoré podľa jeho uváženia vedú k rozhodnutiu vo veci samej (napr. II. ÚS 218/00, IV. ÚS 182/04, II. ÚS 193/06).

Ústavný súd tiež poukazuje na to, že do obsahu základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy nepatrí právo účastníka konania dožadovať sa ním navrhovaného spôsobu hodnotenia dôkazov alebo právo na rozhodnutie v súlade s jeho skutkovým a právnym názorom, resp. právo na úspech v konaní. Obsahom základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy nie je ani záruka, že rozhodnutie súdu bude spĺňať očakávania a predstavy účastníka konania (napr. IV. ÚS 252/04, IV. ÚS 329/04, III. ÚS 32/07). (...)“

Pokiaľ potom v doplnení dovolania obvinený poukázal tiež na nevyhovenie ďalším jeho návrhom na vykonanie dôkazov (konkrétne mala obhajoba žiadať o previerku výpovede poškodeného na mieste činu a lokalizáciu telefónu s použitím GPS), avšak v prípravnom konaní, k tomu iba toľko, že daná námietka stojí absolútne mimo akéhokoľvek dovolacieho dôvodu, keďže podstatné je z pohľadu dovolacieho súdu, aké dôkazné návrhy predložila obhajoba v súdnom konaní a ako sa súd s týmito vysporiadal (ako o nich rozhodol). Zároveň platí, že je vecou vlastnej úvahy orgánu činného v trestnom konaní, aké dôkazné prostriedky použije pri plnení si svojej povinnosti v zmysle § 2 ods. 10 Tr. por. (od čoho ale potom vecne závisí unesenie dôkazného bremena prokurátorom v súdnom konaní).

Ak ide o už skôr uvedené dovolacie tvrdenie obvineného, že napadnuté rozhodnutie malo byť založené o. i. na nezákonnom dôkaze - akejsi „previerke na zistenie času potrebného na prejdenie trasy vyznačenej

prokurátorom“, uskutočnenej odvolacím senátom bez prítomnosti obhajoby (tiež bez jej predchádzajúceho upovedomenia o danom úkone), keď daný dôkaz nemal byť zároveň ani vykonaný v priebehu samotného súdneho konania (verejného zasadnutia), čím teda obhajoba nemala možnosť sa k nemu ani následne vyjadriť, k tomu aj s poukazom na vyššie citované pasáže z odôvodnenia druhostupňového uznesenia dovolací súd uvádza:

Obhajoba obvineného bola založená na tom, že spáchanie skutku spôsobom, ako predpokladala obžaloba a ako bolo neskôr ustálené v prvostupňovom rozsudku, nie je v časovom rámci tam uvedenom reálne možné.

Odvolací súd v rámci odôvodnenia svojho rozhodnutia len „pre zaujímavosť“ poukázal na to, že konajúci senát deň pred verejným zasadnutím v rannej špičke prešiel dotknutú trasu autom za 5 minút, s tým dovetkom, že obvinený mal mať na prejdenie danej trasy k dispozícii podstatne dlhší časový úsek (a to ešte v iných podmienkach). Hneď na to však odvolací súd zdôraznil, že pre posúdenie otázky vyvrátenia obhajobných tvrdení sú určujúce vo veci zabezpečené kamerové záznamy, ktoré jednoznačne dokumentujú nielen z priestorového, ale najmä z časového hľadiska návrat obvineného z miesta činy (ulice Y.) do rodinného domu na M. ulici.

Dovolací súd k tomu potom uvádza, že je celkom očividné, že v prípade namietaného „úkonu“ nešlo o žiaden dôkaz (a teda ani nemali byť aké práva obhajoby v príslušnom smere porušené) tak, ako sa mylne domnieva dovolateľ, ale len o poukaz na osobnú skúsenosť členov konajúceho senátu (mimo rozsahu vo veci vykonaného dokazovania), ktorá bola akousi nadstavbou ich inak (v základe) celkom autonómnych hodnotiacich úsudkov. Samotné hodnotiace úsudky sú pritom z dôvodu ich „skutkovej povahy“ mimo rozsahu prieskumu dovolacieho súdu, ako už bolo aj v danom rozhodnutí niekoľkokrát zdôrazňované. Nejde teda o žiadnu procesnú chybu.

Čo sa týka ďalších dovolacích námietok, v ktorých sa obvinený domáhal vyslovenia porušenia zákona v súvislosti i/ so spôsobom vykonania výsluchu poškodeného Ing. S. O. na hlavnom pojednávaní konanom 29. mája 2015 (počas výsluchu znalkyne formou kladenia otázok), ii/ s výsluchom jeho osoby na hlavnom pojednávaní konanom 12. júna 2015 (počas realizácie jeho práva na kladenie otázok svedkovi), iii/ čítaním zápisnice o výpovedi svedkyne V. P. (sestry obvineného) z 24. júna 2014, vykonanej po začatí trestného stíhania, avšak pred vznesením obvinenia, na hlavnom pojednávaní 12. júna 2015 podľa § 263 ods. 4 Tr. por., t. j. po tom, čo menovaná využila na hlavnom pojednávaní svoje právo odprieť vypovedať [presnejšie je obsah predmetných námietok špecifikovaný v úvode tohto rozhodnutia, v časti sumarizujúcej odôvodnenie podaného dovolania v súvislosti s uplatnením dôvodom dovolania podľa § 371 ods. 1 písm. g) Tr. por.], tak tieto obvinený zhodne uplatnil už v odvolacom konaní, pričom najvyšší súd sa s nimi v odôvodnení svojho rozhodnutia aj riadne vysporiadal. S ním uvedenými závermi sa pritom stotožňuje i dovolací súd a napokon tiež ústavný súd v rámci svojho rozhodnutia (sp. zn. II. ÚS 926/2016) citujúc príslušné pasáže z odôvodnenia druhostupňového rozhodnutia uzavrel, že pri vykonávaní a hodnotení dôkazov postupovali súdy v súlade s príslušnými ustanoveniami Trestného poriadku.

Ak ide o súvisiacu argumentáciu odvolacieho sudu, tak v dotknutom smere sa konkrétne vyjadril nasledovne (str. 9 a nasl.):

„(...) obžalovaný Mgr. V. I. prostredníctvom svojho obhajcu namietal procesný postup súdu prvého stupňa pri vykonávaní dôkazov uvedených na strane 3 tohto rozhodnutia. Odvolací súd uvedené námietky vyhodnotil ako nedôvodné. Pokiaľ išlo o opakovaný výsluch poškodeného Ing. S. O., treba zdôrazniť, že išlo o doplnenie výpovede ad hoc z prechádzajúceho dňa o menej podstatné okolnosti prípadu, svedok bol už predtým zákonným spôsobom poučený a prokurátor kladol otázky svedkovi potom, čo o to predsedu senátu výslovne požiadal. Naproti tomu obhajca obžalovaného Mgr. V. I. takúto požiadavku vôbec nevzniesol a rovnako tak obžalovaný Mgr. V. I. ani neuplatnil právo vyjadriť sa k takto doplnenej výpovedi svedka Ing. S. O.. Z rovnakých dôvodov odvolací súd v podstate vyhodnotil aj námietky týkajúce sa doplňujúceho výsluchu obžalovaného Mgr. V. I. počas výsluchu svedka L. P..

Pokiaľ išlo o námietku týkajúcu sa prečítania časti výpovede svedkyne V. P. z 24. júna 2014 na hlavnom pojednávaní postupom podľa § 263 ods. 4 Tr. por., odvolací súd považuje za potrebné uviesť nasledovné: (...)

V posudzovanej veci svedkyňa V. P. bola vypočutá v prípravnom konaní dvakrát, po prvý raz 24. júna 2014 pred vznesením obvinenia obžalovanému Mgr. V. I. a po druhý raz 9. októbra 2014 už po vznesení obvinenia, pričom jej tvrdenia v súvislosti s bicyklom, ktorý si obžalovaný Mgr. V. I. deň pred skutkom zobral od rodičov zo I. do G., boli diametrálne rozdielne. Odvolací súd sa v plnom rozsahu stotožnil s procesným postupom súdu prvého stupňa, pokiaľ tento po tom, čo svedkyňa V. P. na hlavnom pojednávaní ako sestra obžalovaného využila svoje právo a odmietla vypovedať, postupom podľa § 263 ods. 4 Tr. por. prečítal nielen jej výpoveď z 9. októbra 2014, ale aj časť jej výpovede z 24. júna 2014, v ktorej v podstate usvedčila obžalovaného Mgr. V. I. z okolností vyššie uvedených, ktoré sa navyše neskôr podarilo verifikovať aj ďalšími dôkazmi, a to znaleckým posudkom z odvetvia trasológie a kamerovými záznamami.

Na tomto mieste treba ale zdôrazniť rozdielnosť procesnej situácie od prípadov vyššie uvedených, keďže svedkyňa V. P. pred výsluchom konanom 24. júna 2014 bola výslovne poučená aj podľa § 130 Tr. por. podľa ktorého mala právo odmietnuť vypovedať, ak by svojou výpoveďou spôsobila nebezpečenstvo trestného stíhania svojmu bratovi Mgr. V. I., čo však výslovne nevyužila. Skutočnosť, že jej brat bol už v tom čase dôvodne podozrivý zo spáchania tohto skutku, vyplývala z viacerých procesných úkonov, ktoré vyšetrovateľ polície dovtedy vykonal (20. júna 2014 - domová prehliadka v dome rodičov Mgr. V. I. a 24. júna 2014 zaistené osobné motorové vozidlo zn. Renault Kangoo EČ N. a jeho následná prehliadka) a v neposlednom rade bola determinovaná aj tragickou udalosťou z minulosti v podobe zastrelenia manželky Mgr. V. I. MUDr. L. I., rod. O. XX. J. XXXX, z ktorého skutku bol Mgr. V. I. rovnako podozrivý. Uvedené sa potom premietlo aj do obsahu výsluchu svedkyne V. P. a do obsahu otázok vyšetrovateľom na ňu položených, medzi ktoré patrili vzhľadom na dovtedy už zabezpečené kamerové záznamy z okolia miesta činu (17. júna 2014) aj otázky týkajúce sa držby bicykla Mgr. V. I..

Pokiaľ svedkyňa V. P. svoje právo v zmysle § 130 ods. 2 Tr. por. nevyužila a na tieto otázky odpovedala, pričom v neskoršom štádiu trestného stíhania svoju výpoveď v tejto časti diametrálne zmenila, resp. využila svoje právo a odmietla vypovedať, mohla byť táto jej výpoveď použitá na vysvetlenie a odstránenie vzniknutých rozporov pri výsluchu konanom 9. októbra 2014 a následne potom, čo na hlavnom pojednávaní odmietla vypovedať, postupom podľa § 263 ods. 4 Tr. por. prečítaná, o to viac, keď v danej veci nešlo o dôkaz kľúčového charakteru pre posúdenie viny obžalovaného Mgr. V. I., keďže tými dôkazmi bezpochyby boli výpovede poškodeného - svedka Ing. S. O. a zabezpečené kamerové záznamy a z nich vyplývajúce analýzy.

V prípade, že svedok v trestnej veci po začatí trestného stíhania vo veci po zákonom poučení podľa § 130 ods. 2 Tr. por. nevyužil svoje právo odmietnuť vypovedať a vo veci vypovedal, hoci vzhľadom na okolnosti prípadu a dovtedy vykonané procesné úkony a z nich zabezpečené dôkazy tak spraviť mohol, bude jeho výpoveď procesne použiteľná aj v neskoršom štádiu trestného stíhania po vznesení obvinenia konkrétnej osobe, vo vzťahu ku ktorej neskôr odmietol vypovedať vzhľadom na svoj príbuzenský alebo iný vzťah podľa § 130 ods. 1 Tr. por. Nesmelo by však ísť o výpoveď - dôkaz zásadného skutkového charakteru majúci význam pre následné právne posúdenie skutku. (...)

K citovaným úvahám dovolací súd - pri stotožnení sa s podstatou ich právnych záverov - uvádza, že ani v preskúmvanej súvislosti nemožno dať za pravdu obvinenému, keďže žiadne také porušenie práva na obhajobu, či inú nezákonnosť pri vykonávaní dotknutých dôkazov na hlavnom pojednávaní, ktoré by odôvodňovali naplnenie príslušného dovolacieho dôvodu nezistil.

Napokon čo sa týka výhrad dovolateľa, ním uvádzaných v kontexte uplatnených dovolacích dôvodov podľa § 371 ods. 1 písm. a) a i) Tr. por.

Hneď v úvode je potrebné uviesť, že všetky námietky, ktorými obvinený v naznačenom smere argumentoval, stoja mimo uplatnených, ako aj mimo akýchkoľvek iných z jeho strany uplatniteľných dovolacích dôvodov.

V prvom rade, ak ide o dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. a) Tr. por., už z jeho znenia - „dovolanie možno podať, ak vo veci rozhodol nepríslušný súd“ - je jasné, že námietka o nepríslušnosti súdu sa musí vzťahovať na konečné rozhodnutie, a nie tak, ako ju predložil dovolateľ v posudzovanej veci - námietku odôvodňoval (alternatívne) tým, že ŠTS mal po podaní obžaloby vec z dôvodu nedostatočných skutkových zistení (konkrétne z dôvodu údajnej absencie špecifikácie pohnútky) pre kvalifikáciu žalovaného skutku ako obzvlášť závažného zločinu úkladnej vraždy (ale len vraždy) postúpiť na prejednanie súdu príslušnému podľa § 16 ods. 1 Tr. por., t. j. okresný súd v sídle krajského súdu. Nepríslušnosť ŠTS teda, zjednodušene povedané, dovolateľ „vzťahuje“ k štádiu podania obžaloby (resp. po nej) a nie k momentu vydania dovolaním napadnutého právoplatného meritórneho rozhodnutia.

K tomu je potrebné dodať, že je samozrejme možné (hypoteticky) naplnenie chyby zodpovedajúcej vyššie citovanému dovolaciemu dôvodu odvodzovať od toho, že súdmi nižšieho stupňa zistený skutok bol nesprávne právne kvalifikovaný, keď potom pri správnej kvalifikácii by bol na konanie príslušný iný súd [v takom prípade by bola námietka subsumovateľná len pod dovolací dôvod uvedený pod písm. i) § 371 ods. 1 Tr. por. a nie aj pod písm. a), keďže prvý z uvedených dôvodov by mal v takomto prípade postavenie *lex specialis*] - ďalší procesný postup po zrušení veci by sa odvíjal od povahy nesprávnosti právnej kvalifikácie.

Ak by išlo o „obyčajnú“ vraždu namiesto úkladnej, pôsobnosť ŠTS a najvyššieho súdu ako odvolacieho súdu by ostala zachovaná aj v novom konaní (formuláciu „ak by mala byť vec postúpená z okresného súdu v sídle krajského súdu na iný okresný súd“ v ustanovení § 280 ods. 1 Tr. por. je potrebné vyložiť extenzívne, pre všetky prípady vyšších kompetenčných oprávnení v rozsahu vecná príslušnosť alebo pôsobnosť - k tomu viď aj rozsudok najvyššieho súdu z 23. januára 2018, sp. zn. 2 To 11/2016).

Opačné riešenie by platilo v prípade zrušenia rozhodnutia o „obyčajnej“ vražde v dovolacom konaní, ak by išlo o dovolanie v neprospech obvineného (nemohlo by ísť o jeho dovolanie) proti rozsudku okresného súdu v sídle krajského súdu so záverom o kvalifikácii vraždy úkladnej, keď už v prvom stupni musí konať ŠTS podľa § 14 písm. a) Tr. por., čo by podmienilo opakovanie celého konania, v prvom stupni pred ŠTS.

Toto všetko platí (ako už bolo uvedené) v dovolacom konaní pri chybnej právnej kvalifikácii súdmi nižšieho stupňa zisteného skutku (a pri dovolaní obvineného pri viazanosti týmto skutkom).

Dovolací súd - ako už bolo opäť uvedené skôr - je viazaný vecne uplatnenými námietkami so špecifikáciou tvrdených chýb rozhodnutia a konania (a nie formálnymi dôvodmi dovolania uvedenými v § 371 Tr. por.).

Skutočnosti, ktoré dovolateľ uvádza v súvislosti s dôvodom dovolania podľa § 371 ods. 1 písm. i) Tr. por., je potrebné považovať za irelevantné z dôvodu ich zjavnej skutkovej povahy. Záver o nesprávnej právnej kvalifikácii nie je možné odvodzovať od nesprávnych skutkových zistení, pričom dovolateľ v podanom dovolaní neuvádza ani jednu námietku zákonom požadovaného právneho charakteru.

V rámci posudzovania existencie dôvodu dovolania podľa § 371 ods. 1 písm. i) Tr. por. dovolací súd skúma, či skutok ustálený súdmi v pôvodnom konaní (ktorý je pre neho záväzný) bol nimi správne právne kvalifikovaný. Do úvahy pritom prichádzajú alternatívy, že skutok mal byť právne kvalifikovaný ako iný trestný čin, alebo že skutok vôbec nie je trestným činom, resp. pri oslobodení spod obžaloby podľa § 285 písm. b) Tr. por. je možné použiť dotknutý dôvod dovolania, ak skutok je trestným činom. Naplnenie daného dovolacieho dôvodu môže tiež potom vysloviť v prípade zistenia, že rozhodnutie je založené na nesprávnom použití iného hmotnoprávneho ustanovenia, pod čím treba rozumieť napr. nedostatočné posúdenie okolností vyvolávajúcich premlčanie trestného stíhania (§ 87 Tr. zák.), prípadne

nesprávne použitie iných právnych predpisov než Trestného zákona, napr. Občianskeho zákonníka, Obchodného zákonníka, zákona o konkurze a reštrukturalizácii a pod., pokiaľ tieto majú priamy vzťah k právnej kvalifikácii skutku (riešenie predbežných otázok).

A úplne na záver, pokiaľ ide o poznámku obvineného, že odvolací súd mu na str. 18 svojho uznesenia nepriamo dáva za vinu aj vraždu jeho bývalej manželky MUDr. L. O., čo podľa jeho názoru preukazuje, že v danej trestnej veci nebol „nad vecou“ (nerozhodoval objektívne), keď taký výrok považuje zároveň za rozporný so základnými povinnosťami sudcu podľa § 30 ods. 2 písm. e), g) zákona č. 385/2000 Z. z. o sudcoch a prísediach a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (v zmysle uvedeného je sudca povinný v záujme záruky nezávislosti a nestrannosti výkonu sudcovskej funkcie o. i. dbať svojím správaním na to, aby jeho nestrannosť nebola dôvodne spochybňovaná a dodržiavať zásady sudcovskej etiky):

Odvolací súd na obvineným uvádzanej strane odôvodnenia dovolaním napadnutého uznesenia v kontexte vysporiadavania sa s jednou z uplatnených odvolacích námietok len konštatoval, že menovaný „bol podozrivým aj zo spáchania tohto skutku“ (t. j. vraždy svojej bývalej manželky). Uvedenej konštatácii pritom rozhodne nemožno dávať zmysel, význam, či vysvetlenie, aké predostiera samotný obvinený, resp. význam benevolentného alebo zaujatého prístupu k hodnoteniu dôkazov vo vzťahu k skutku, ktorý je predmetom tohto konania.

Naviac, uvádzané tvrdenie obvineného dokonca nemá ani len zákonom požadovaný charakter (obsah) námietky podľa § 374 ods. 1 Tr. por. (potenciálne subsumovateľnej pod niektorý zo zákonných dôvodov dovolania).

Ako je zrejmé z vyššie uvedeného, najvyšší súd teda nezistil v posudzovanej veci opodstatnenosť žiadnej uplatnenej dovolacej námietky z hľadiska jej možnej subsumpcie pod niektorý z do úvahy prichádzajúcich dôvodov dovolania - § 371 ods. 1 Tr. por., a preto rozhodol tak, ako je uvedené vo výroku tohto rozhodnutia.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.